Yhteenveto KKV:n lausunnosta asiassa HE 17/2026 vp

Hallintovaliokunnan asiantuntijapyyntö

Teema: kilpailuoikeudelliset näkökohdat ja niiden valvonta

KKV:n huomiot Digi- ja väestötietovirastolle(DVV) säädettävästä tehtävästä tuottaa eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakko Suomessa

Potentiaalisen lompakkokilpailun huomioiminen tärkeää

Eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskevassa eIDAS-asetuksessa ei säädetä yksin- tai erityisoikeuksista

Asetuksessa tarkoitettuja lompakkosovelluksia voivat tarjota julkisyhteisöjen ohella myös yksityiset yritykset ja yhteisöt.

On tärkeää varmistaa, että yksityistä lompakkotarjontaa ei kansallisilla toimenpiteillä suljeta pois ja että myös potentiaalinen kilpailu huomioidaan.

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakkosovelluksissa on toimintoja, jotka voivat kuulua olemassa oleville hyödykemarkkinoille. Hallituksen esityksessä todetaan, että lompakkoon liittyviä toiminnallisuuksia tarjotaan nykyisin yksityisen sektorin palveluntarjoajien toimesta markkinoilla.

Markkinapuutetilanne DVV:n tarjoaman lompakon perusteena

- Valtionvarainministeriön selvityksen mukaan tarjolle ei tulisi määräajassa eIDAS-asetuksen mukaisia yksityisiä lompakoita. Esityksen mukaan kyse olisi markkinapuutetilanteesta.
- KKV pitää sinänsä myönteisenä, että esityksen kilpailuoikeudellista analyysia on jatkovalmistelussa muutettu siten, että eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoaminen säädettäisiin DVV:n tehtäväksi markkinapuutetilanteen johdosta ja koska asetuksen mukaisessa määräajassa tarjolle ei tulisi muita asetuksen mukaisia lompakoita.
- Mikäli kuitenkin markkinapuute poistuu ja lompakkotarjonnalle syntyy Suomessa kilpaillut markkinat, tulee varmistaa, että DVV:n lompakon tarjonta ei vaaranna markkinoiden kilpailuneutraliteettia.

Markkinapuutteen poistuttua kilpailuneutraliteetti edellyttää, että DVV:n lompakkotarjonta kilpailulain piirissä

Esityksessä todetaan, että tarkoitus ei ole poiketa kilpailulain (948/2011) 4 a luvussa säädetystä Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivallasta.

Näin ollen KKV pitää toivottavana, että lain perusteluissa selvennettäisiin, että markkinapuutteen poistuttua DVV:n lompakon tarjoamiseen sovelletaan kilpailulakia, jolloin

DVV:n tulee lompakkoa tarjotessaan ottaa huomioon kilpailulain edellytykset kuten kirjanpidon eriyttämisvelvollisuus, jotta toimintaa ei ristiintuettaisi DVV:n verorahoitteisesta toiminnasta.

DVV:n lompakkotarjonnan hinnoittelun markkinaperusteisuudesta tulisi säätää

- Hallituksen esityksen mukaan digitaalisen identiteetin lompakon toiminnallisuudet ovat *vastaavia, kuin markkinoilla jo tarjolla oleva vahva sähköinen tunnistaminen ja hyväksytty sähköinen allekirjoittaminen*
  - Esimerkiksi vahvaa sähköistä tunnistamista tarjotaan Suomessa luottamusverkostossa usean eri tunnistusvälineen tarjoajan toimesta. Samoin lompakkoon liittyvää hyväksytyn sähköisen allekirjoituksen luottamuspalvelua tarjotaan sisämarkkinoilla myös yksityisen sektorin palveluntarjoajien toimesta.
- Näin ollen, kun DVV tarjoaa lompakkoa tai siihen liittyviä palveluja*, joita myös yksityiset toimijat tarjoavat tai voisivat tarjota,* laissa tulisi säätää DVV:lle markkinaperusteisen hinnoittelun vaatimus (siltä osin kuin eIDAS-asetus sallii maksujen perimisen lompakkoon liittyvistä toiminnallisuuksista).
- DVV:n lompakkotarjonnan markkinaperusteisesta hinnoittelusta säätäminen osaltaan turvaisi yksityisen tarjonnan syntymisen mahdollisuutta säilyttämällä markkinoille tulon liiketaloudelliset kannustimet.
  - Valtiovarainministeriön selvityksen mukaan digitaalisen identiteetin lompakoita koskevat markkinat ovat kehittymässä ja toimijoilla vaikuttaa olevan yleisesti kiinnostusta lompakoiden kehittämiseen pitkällä aikavälillä

Kiitos!

Karlsson Peter (KKV)
+358 295053064
peter.karlsson@kkv.fi

Lintulahdenkuja 2, 00530 Helsinki

Kilpailu- ja kuluttajavirasto